



ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ  
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 20.10.2014  
COM(2014) 639 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ  
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ  
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Μικροχρηματοδοτήσεων Progress — 2013**

## ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ .....	3
2.	ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΜΕΣΩ ΠΑΡΟΧΩΝ ΜΙΚΡΟΠΙΣΤΩΣΕΩΝ .....	4
2.1.	Συναφθείσες συμβάσεις .....	4
2.2.	Χρηματοδοτούμενες δράσεις .....	5
2.3.	Δεκτές και απορριφθείσες αιτήσεις .....	10
3.	ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΩΝ ΜΙΚΡΟΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΩΝ.....	10
3.1.	Όγκοι μικροδανείων και αριθμός τελικών αποδεκτών .....	10
3.2.	Κοινωνικός και εργασιακός αντίκτυπος των μικροχρηματοδοτήσεων Progress.....	10
3.2.1.	Κάλυψη μειονεκτουσών ομάδων .....	10
3.2.2.	Μικρά ποσά με μεγάλο αντίκτυπο .....	12
3.3.	Τομεακή και περιφερειακή κατανομή των επιχειρηματιών και πολύ μικρών επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη .....	12
4.	ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΜΕ ΑΛΛΑ ΜΕΣΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ .....	14
5.	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ .....	14

## 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το 2013, ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Μικροχρηματοδοτήσεων Progress για την απασχόληση και την κοινωνική ένταξη («μικροχρηματοδοτήσεις Progress») εισήλθε στο δεύτερο ήμισυ της επενδυτικής περιόδου. Οι μικροχρηματοδοτήσεις Progress, που δημιουργήθηκαν το 2010 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή («η Επιτροπή»), θα συνεχίσουν να διαθέτουν τα προϊόντα τους σε παρόχους μικροπιστώσεων ώστε να δώσουν τη δυνατότητα για βελτίωση της προσβασιμότητας και της διαθεσιμότητας μικροχρηματοδότησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) το αργότερο έως τον Απρίλιο του 2016.

Οι μικροχρηματοδοτήσεις Progress καθιερώθηκαν με την απόφαση 283/2010/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου («η απόφαση») για τη στήριξη της μικροχρηματοδότησης μέσα από ένα ευρύ φάσμα μέσων, ιδίως με τη μορφή εγγυήσεων ή χρηματοδοτούμενων μέσων. Πέραν της χρηματοδότησης της ΕΕ ύψους 105 εκατομμυρίων ευρώ, επωφελούνται επίσης από 100 εκατομμύρια ευρώ επιπλέον τα οποία παρέχει η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων<sup>1</sup>. Οι μικροχρηματοδοτήσεις Progress αποτελούνται από δύο μέρη: το ένα παρέχει ενδιάμεσους φορείς μικροχρηματοδότησεων με εγγυήσεις, και το άλλο μέρος παρέχει ενδιάμεσους φορείς μικροχρηματοδότησεων με χρηματοδοτούμενες επενδύσεις, όπως δάνεια και μετοχικά κεφάλαια. Τη διαχείριση και των δύο μερών έχει αναλάβει το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤΕ).

Στην παρούσα έκθεση εξετάζονται οι δραστηριότητες και οι εξελίξεις στις μικροχρηματοδοτήσεις Progress το 2013. Τα περισσότερα στοιχεία της παρούσας έκθεσης παρασχέθηκαν στις 30 Σεπτεμβρίου 2013, ενώ θα χρησιμοποιηθούν πιο ενημερωμένα στοιχεία όταν αυτά θα είναι διαθέσιμα. Κατά συνέπεια, οι περισσότερες εξελίξεις του 2013 αφορούν την περίοδο από την 1η Οκτωβρίου 2012 έως την 30ή Σεπτεμβρίου 2013. Αυτές συμπληρώνονται με πληροφορίες αφενός από τη «μελέτη σχετικά με τις ατέλειες στον τομέα της μικροχρηματοδότησης και τις επιλογές για τον τρόπο αντιμετώπισής τους μέσω ενός χρηματοδοτικού μέσου της ΕΕ» («η μελέτη»)<sup>2</sup> και αφετέρου από μια ενδιάμεση αξιολόγηση των μικροχρηματοδοτήσεων Progress («η ενδιάμεση αξιολόγηση»)<sup>3</sup> που έχει εκπονηθεί για λογαριασμό της Επιτροπής.

Η διάρθρωση της έκθεσης ακολουθεί τις απαιτήσεις που καθορίζονται στην απόφαση, αρχής γενομένης με πληροφορίες σχετικά με την προσέγγιση ενδιάμεσων φορέων και τελικών αποδεκτών. Στη συνέχεια, η έκθεση εξετάζει τον κοινωνικό αντίκτυπο των μικροχρηματοδοτήσεων Progress και τη συμπληρωματικότητά τους με άλλα μέσα της ΕΕ. Στο τέλος της έκθεσης περιγράφονται οι προοπτικές για το μέλλον, καθώς και οι απόψεις σχετικά με το διάδοχο χρηματοδοτικό μέσο στο πλαίσιο του προγράμματος για την Απασχόληση και την Κοινωνική Καινοτομία (EaSI)<sup>4</sup>, η υλοποίηση του οποίου θα ξεκινήσει το δεύτερο εξάμηνο του 2014.

<sup>1</sup> Για πιο λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τη χρηματοδότηση, τα προϊόντα και τη διαχείριση των μικροχρηματοδοτήσεων Progress, ανατρέξτε στην ετήσια έκθεση του 2010: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:52011DC0195>.

<sup>2</sup> Των Evers & Jung: <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=12485&langId=en>.

<sup>3</sup> Της Ramboll Management Consulting (εν εξελίξει).

<sup>4</sup> <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:347:0238:0252:EL:PDF>

## 2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΜΕΣΩ ΠΑΡΟΧΩΝ ΜΙΚΡΟΠΙΣΤΩΣΕΩΝ

Οι πάροχοι μικροπιστώσεων (δηλαδή δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς, συμπεριλαμβανομένων τόσο τραπεζικών όσο και μη τραπεζικών φορέων) διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην επίτευξη του στόχου του μηχανισμού μικροχρηματοδοτήσεων Progress για την εκταμίευση 500 εκατομμυρίων ευρώ<sup>5</sup> μέσω 46 000 μικροδανείων στους τελικούς αποδέκτες. Η αύξηση των παρόχων μικροπιστώσεων από 26 το 2012 σε 40 παρόχους<sup>6</sup> το 2013 στο σύνολο 54 πράξεων, καθώς και η αύξηση της γεωγραφικής κάλυψης αποτελούν ένα σημαντικό ορόσημο για την επίτευξη αυτού του στόχου.

### 2.1. Συναφθείσες συμβάσεις

*Είδη ενδιάμεσων φορέων*

Όπως αναλύεται κατωτέρω, ο καταμερισμός των παρόχων μικροπιστώσεων εξισορροπείται με 18 μη τραπεζικούς και 20 τραπεζικούς φορείς. Επιπλέον, υπάρχουν δύο δημόσιοι οργανισμοί. Οι πάροχοι που έχουν συνάψει συμβάσεις από την ετήσια έκθεση του 2012 και μετά επισημαίνονται με έντονους χαρακτήρες:

18 μη τραπεζικοί φορείς: Microstart, Crédal (Βέλγιο), Jobs MFI, Mikrofond (Βουλγαρία), **Vækstfonden** (Δανία), Microfinance Ireland (Ιρλανδία), Créa-Sol, Adie, **Initiative France** (Γαλλία), SEFEA<sup>7</sup> (Ιταλία), Qredits (Κάτω Χώρες), Inicjatywa Mikro (Πολωνία), FAER, Patria Credit (Ρουμανία), **SKB Leasing** (Σλοβενία), **Fair Finance**, **Ezbob**, **GLE** (Ηνωμένο Βασίλειο).

20 τράπεζες: Societé Generale Expressbank (Βουλγαρία), Παγκρήτια Συνεταιριστική Τράπεζα, **Συνεταιριστική Τράπεζα Πελοποννήσου** (Ελλάδα), **Caja Rurales Unidas**, **Colonya Caixa Pollenca**, **Laboral Kutxa** (Ισπανία), BCC Mediocreati, BCC Emilbanca, Banca Popolare di Milano, **BCC Bellegra** (Ιταλία), Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα (Κύπρος), Siauliu Bankas (Λιθουανία), Erste Bank (Αυστρία), FM Bank (Πολωνία), Millenium BCP, Banco Espírito Santo (Πορτογαλία), Banca Transilvania (Ρουμανία), Sberbank banka, **Banka Koper** (Σλοβενία), **OTP banka** (Σλοβακία).

2 δημόσιοι οργανισμοί: ICREF<sup>8</sup> (Ισπανία), **Finmolise** (Ιταλία).

*Δραστηριότητα των παρόχων μικροπιστώσεων στα κράτη μέλη*

Το 2013 συνάφθηκαν 25 νέες συμβάσεις, συμπεριλαμβανομένων 15 συμβάσεων με παρόχους μικροπιστώσεων οι οποίοι δεν είχαν λάβει προηγουμένως τη στήριξη των μικροχρηματοδοτήσεων Progress. Πέντε από αυτές τις συμβάσεις συνάφθηκαν με ενδιάμεσους φορείς από κράτη μέλη στα οποία δεν είχε ξαναχρησιμοποιηθεί η στήριξη των μικροχρηματοδοτήσεων Progress: τη Δανία, τη Σλοβακία και το Ηνωμένο Βασίλειο (με τη συμμετοχή τριών ενδιάμεσων φορέων). Επιπλέον, το 2014 αναμένεται να συναφθούν δύο συμβάσεις σε χώρες που δεν καλύπτονται επί του παρόντος από μικροχρηματοδοτήσεις Progress (Σουηδία και Κροατία), πράγμα το οποίο σημαίνει ότι η συνολική κάλυψη θα περιλαμβάνει πλέον 20 κράτη μέλη.

<sup>5</sup> Συμπεριλαμβανομένης της συγχρηματοδότησης από τον ιδιωτικό τομέα και των εισροών· βλέπε επίσης ενότητα 2.2 κατωτέρω.

<sup>6</sup> Για τον ενημερωμένο κατάλογο των ενδιάμεσων φορέων, ανατρέξτε στον δικτυακό τόπο <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=983&langId=en>.

<sup>7</sup> Μια κεντρική οργάνωση από πολλούς παρόχους μικροπιστώσεων.

<sup>8</sup> Μια κεντρική οργάνωση από πολλούς παρόχους μικροπιστώσεων.



## 2.2. Χρηματοδοτούμενες δράσεις

### Εγγυήσεις

Το πρόγραμμα για την παροχή εγγυήσεων σημείωσε μεγάλη επιτυχία το 2013, και συνεχίζει να προσελκύει μεγάλο ενδιαφέρον. Ο αριθμός των ενδιαμέσων φορέων που καλύπτονται από εγγύηση αυξήθηκε από τους 12 το 2012 στους 27 στα τέλη του 2013. Καθώς όλο και περισσότερες συμβάσεις εγγύησης βρίσκονται αυτή τη στιγμή σε εξέλιξη, είναι πιθανό ο συνολικός προϋπολογισμός για τις εγγυήσεις, ύψους 23,8 εκατομμυρίων ευρώ (μείον τις προμήθειες που λαμβάνονται από το ΕΤΕ) που χορηγείται από την ΕΕ, να χρησιμοποιηθεί πλήρως έως τα τέλη του 2014.

### Χρηματοδοτούμενα μέσα

Είναι διαθέσιμα διάφορα χρηματοδοτούμενα μέσα<sup>9</sup>, αλλά το 2013 χρησιμοποιήθηκαν μόνο δάνεια πλήρους εξασφάλισης. Συνολικά, εννέα δάνεια πλήρους εξασφάλισης χορηγήθηκαν σε υφιστάμενους ή νέους ενδιαμέσους φορείς. Αυτό το είδος μέσου είναι μακράν το πιο δημοφιλές μεταξύ των μεσαζόντων, καθώς είναι λιγότερο περίπλοκο από ό,τι άλλα μέσα. Δεδομένης της περιόδου επένδυσης που απαιτείται για επενδύσεις σε μετοχικά κεφάλαια, το ΕΤΕ έπαψε να παρέχει αυτό το συγκεκριμένο χρηματοδοτικό μέσο από τον Απρίλιο του 2014. Ωστόσο, το νέο πρόγραμμα για την Απασχόληση και την Κοινωνική Καινοτομία (EaSI) (βλ. ενότητα 5) έχει ως συγκεκριμένο στόχο τη δημιουργία της θεσμικής ικανότητας των παρόχων μικροπιστώσεων. Οι κεφαλαιακές επενδύσεις στο πλαίσιο του παρόντος προγράμματος θα διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην επίτευξη του στόχου αυτού.

## Επισκόπηση των πράξεων μικροχρηματοδοτήσεων Progress στις 31 Δεκεμβρίου 2013

<sup>9</sup> Για πιο λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τα προϊόντα μικροχρηματοδοτήσεων Progress, ανατρέξτε στην ετήσια έκθεση του 2010.

Από τον ακόλουθο πίνακα προκύπτει ότι ορισμένοι ενδιαμέσοι φορείς λαμβάνουν και εγγυήσεις και δάνεια. Ωστόσο, θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα εν λόγω μέσα καλύπτουν πάντα διαφορετικά χαρτοφυλάκια, δηλαδή μια εγγύηση μικροχρηματοδοτήσεων Progress δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη μικροδανείων που χρηματοδοτούνται από τα δάνεια των μικροχρηματοδοτήσεων Progress. Ο πίνακας δείχνει επίσης ότι ορισμένοι ενδιαμέσοι φορείς έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν το ίδιο είδος στήριξης περισσότερες από μία φορές. Αυτό ενδέχεται να οφείλεται είτε στο γεγονός ότι κατάφεραν να εκταμιεύσουν επαρκή αριθμό μικροδανείων, ώστε να έχουν τη δυνατότητα να υποβάλουν αίτηση για νέα στήριξη (π.χ. microStart) είτε στο ότι το ίδιο μέσο έχει χρησιμοποιηθεί για τη χορήγηση μικροδανείων σε πελάτες με διαφορετικά χαρακτηριστικά και, ως εκ τούτου, το ίδιο μέσο καλύπτει διαφορετικά χαρτοφυλάκια (π.χ. οι δεύτερες και τρίτες εγγυήσεις στην FM Bank). Οι δανειακές δεσμεύσεις στις FAER και Inicjatywa Mikro αυξήθηκαν ως αποτέλεσμα της επιτυχούς υλοποίησης των μικροχρηματοδοτήσεων Progress. Η Adie έλαβε επίσης μεγάλο δάνειο, πέραν της συμφωνίας εγγύησης που σύναψε στα τέλη του 2012.

**Πίνακας 1: Πράξεις μικροχρηματοδοτήσεων Progress στις 31 Δεκεμβρίου 2013**  
(Οι νέες πράξεις εμφανίζονται με έντονη γραμματοσειρά)

<b>Κράτος μέλος</b>	<b>Ενδιάμεσος φορέας</b>	<b>Μέσο</b>	<b>Στήριξη προς τον ενδιάμεσο φορέα (σε ευρώ)</b>
BE	<b>Microstart</b>	Εγγύηση	100 000
		<b>Εγγύηση</b>	200 000
BE	Crédal Société Coopérative	Εγγύηση	300 000
BG	<b>JOBS MFI</b>	Δάνειο πλήρους εξασφάλισης	6 000 000
		<b>Εγγύηση</b>	200 000
BG	Mikrofond	Δάνειο πλήρους εξασφάλισης	3 000 000
BG	Société Generale Expressbank	Δάνειο πλήρους εξασφάλισης	8 500 000
DK	<b>Vækstfonden</b>	<b>Εγγύηση</b>	200 000
IE	Microfinance Ireland	Εγγύηση	1 400 000
	(Πρώτο βήμα)	Εγγύηση	100 000
EL	Παγκρήτια Συνεταιριστική	Εγγύηση	900 000

	Τράπεζα		
EL	<b>Συνεταιριστική Τράπεζα Πελοποννήσου</b>	<b>Δάνειο πλήρους εξασφάλισης</b>	4 000 000
ES	ICREF	Δάνειο πλήρους εξασφάλισης	4 000 000
ES	<b>Caja Rurales Unidas</b>	<b>Δάνειο πλήρους εξασφάλισης</b>	8 000 000
ES	<b>Colonya Caixa Pollenca</b>	<b>Εγγύηση</b>	300 000
ES	<b>Laboral Kutxa</b>	<b>Εγγύηση</b>	800 000
FR	Créa-Sol	Δάνειο πλήρους εξασφάλισης	1 000 000
		Δάνειο πλήρους εξασφάλισης	1 000 000
FR	<b>Adie</b>	Εγγύηση	2 300 000
		<b>Δάνειο πλήρους εξασφάλισης</b>	5 000 000
FR	<b>Initiative France</b>	<b>Εγγύηση</b>	500 000
IT	SEFEA	Δάνειο πλήρους εξασφάλισης	2 000 000
IT	BCC Mediocрати	Δάνειο πλήρους εξασφάλισης	3 000 000
IT	BCC Emilbanca	Δάνειο πλήρους εξασφάλισης	2 000 000
IT	Banca Popolare di Milano	Δάνειο επιμερισμού των κινδύνων	4 000 000
IT	<b>BCC Bellegra</b>	<b>Δάνειο πλήρους εξασφάλισης</b>	1 300 000
IT	<b>Finmolise</b>	<b>Δάνειο πλήρους εξασφάλισης</b>	1 000 000
CY	Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα	Δάνειο πλήρους εξασφάλισης	4 000 000

LT	Siauliu Bankas	Δάνειο πλήρους εξασφάλισης	5 000 000
NL	Qredits	Εγγύηση	1 300 000
		Εγγύηση	1 700 000
AT	Erste Bank	Εγγύηση	500 000
PL	<b>Inicjatywa Mikro</b>	Δάνειο πλήρους εξασφάλισης	3 900 000
		<b>Δάνειο πλήρους εξασφάλισης</b>	3 200 000
PL	<b>FM Bank</b>	Εγγύηση	800 000
		<b>Εγγύηση</b>	1 300 000
		<b>Εγγύηση</b>	900 000
PT	<b>Millenium bcp</b>	Εγγύηση	300 000
		<b>Εγγύηση</b>	500 000
PT	<b>Banco Espírito Santo</b>	Δάνειο πλήρους εξασφάλισης	8 800 000
RO	<b>FAER</b>	Δάνειο πλήρους εξασφάλισης	1 000 000
		<b>Δάνειο πλήρους εξασφάλισης</b>	1 000 000
RO	Patria Credit	Εγγύηση	1 000 000
		Δάνειο πλήρους εξασφάλισης	8 000 000
RO	<b>Banca Transilvania</b>	Δάνειο πλήρους εξασφάλισης	7 500 000
		<b>Εγγύηση</b>	1 700 000
SI	Sberbank banka	Δάνειο μειωμένης εξασφάλισης	8 800 000
SI	<b>Banka Koper</b>	<b>Εγγύηση</b>	600 000



SI	<b>SKB Leasing</b>	<b>Δάνειο πλήρους εξασφάλισης</b>	9 000 000
SK	<b>OTP banka</b>	<b>Εγγύηση</b>	1 300 000
UK	<b>Fair Finance</b>	<b>Εγγύηση</b>	200 000
UK	<b>EZBOB</b>	<b>Εγγύηση</b>	400 000
UK	<b>GLE</b>	<b>Εγγύηση</b>	900 000
<b>18 κράτη μέλη</b>	<b>40 πάροχοι μικροπιστώσεων</b>	<b>54 συμβάσεις</b>	134 700 000*

\* Για δανειακές συμβάσεις, περιλαμβανομένης της συμβολής της ΕΤΕπ

### *Ποσά χρηματοδότησης*

Η συνολική δέσμευση προς τους παρόχους μικροπιστώσεων ανέρχεται στα 134,7 εκατομμύρια ευρώ (συμπεριλαμβανομένων των εγγυήσεων, όπου το συνολικό ανώτατο ποσό είναι 20,7 εκατομμύρια ευρώ), και η συνολική εκταμίευση των χρηματοδοτούμενων μέσων είναι 60,17 εκατ. ευρώ. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η εκταμίευση δεν πραγματοποιείται αμέσως μετά την σύναψη της σύμβασης και μπορεί να καταμεριστεί σε πολλαπλές δόσεις εν αναμονή της εκπλήρωσης των όρων της σύμβασης. Σε γενικές γραμμές, τα μη τραπεζικά ιδρύματα ζητούν πιο γρήγορα εκταμιεύσεις από ό,τι οι τράπεζες.

Όσον αφορά τις εγγυήσεις, η κατάσταση είναι διαφορετική, εν μέρει λόγω της φύσης του προϊόντος. Οι εγγυήσεις δεν εκταμιεύονται όπως τα χρηματοδοτούμενα μέσα. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε περίπτωση αθέτησης υποχρεώσεων, και καλύπτουν μόνο μέρος του χαρτοφυλακίου ενός παρόχου μικροπιστώσεων. Για λόγους ανάλογους με εκείνους του προηγούμενου έτους<sup>10</sup>, το καθαρό ποσό των εγγυήσεων που χρησιμοποιήθηκαν είναι σχετικά χαμηλό, στα 1,34 εκατ. ευρώ, με την FM Bank και την Qredits να έχουν χρησιμοποιήσει σχεδόν το 90% του ποσού αυτού. Το καθαρό ποσό των εγγυήσεων που χρησιμοποιήθηκαν αναμένεται να αυξηθεί σημαντικά με την πάροδο του χρόνου. Μέχρι τα τέλη Μαρτίου του 2014, το εν λόγω ποσό είχε αυξηθεί σε 2,11 εκατομμύρια ευρώ.

### *Επιτευχθείσα μόχλευση*

Η μόχλευση εξηγεί τον τρόπο που μπορεί να επιτευχθεί ο στόχος των 500 εκατομμυρίων ευρώ σε μικροδάνεια μέσω της αρχικής χρηματοδότησης της ΕΕ ύψους 100 εκατ. ευρώ<sup>11</sup>. Έχει επιτευχθεί μόχλευση περίπου δύο ευρώ, χάρη στη συγχρηματοδότηση της ΕΤΕπ, και αυτό πολλαπλασιάζεται περαιτέρω με τη μόχλευση που δημιουργείται σε επίπεδο παρόχων μικροπιστώσεων. Η υψηλότερη μόχλευση παρέχεται από τις εγγυήσεις. Το έτερο μέσο που χρησιμοποιείται ως επί το πλείστον είναι τα δάνεια πλήρους εξασφάλισης. Για το

<sup>10</sup> Βλ. την ετήσια έκθεση του 2012: <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=10430&langId=en>.

<sup>11</sup> Συνολικά, έχουν διατεθεί 104,2 εκατομμύρια ευρώ για μικροχρηματοδοτήσεις Progress, συμπεριλαμβανομένων των 3 εκατομμυρίων ευρώ από την προπαρασκευαστική δράση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τα οποία χορηγήθηκαν το 2010.

συγκεκριμένο είδος χρηματοδότησης, είναι δύσκολη η μόχλευση της αρχικής χρηματοδότησης, δεδομένου ότι μερικές φορές ο ενδιάμεσος φορέας απλώς δανείζει το ποσό που προβλέπεται από τις μικροχρηματοδοτήσεις Progress. Ωστόσο, ακόμη και στην περίπτωση των δανείων πλήρους εξασφάλισης, έχει ζητηθεί από ορισμένους ενδιάμεσους φορείς μόχλευση 1,5 ή 2 ευρώ και, κατ' εξαίρεση, η μόχλευση έχει οριστεί στα 5 ευρώ. Σύμφωνα με τις τελευταίες προβλέψεις του ΕΤΕ, οι μικροχρηματοδοτήσεις Progress θα επιτύχουν τον στόχο μόχλευσης 5 ευρώ, παρά την επικράτηση των δανείων πλήρους εξασφάλισης μεταξύ των χρηματοδοτούμενων μέσων. Αυτό οφείλεται κυρίως στην υψηλότερη από την προβλεπόμενη μόχλευση των συμφωνιών για τις εγγυήσεις.

### **2.3. Δεκτές και απορριφθείσες αιτήσεις**

Αρκετοί αιτούντες δεν κατάφεραν να ολοκληρώσουν τη διαδικασία αίτησης και να λάβουν την έγκριση της Επιτροπής (για εγγυήσεις) όσον αφορά τις μικροχρηματοδοτήσεις Progress. Ωστόσο, όπως και τα προηγούμενα έτη, δεν είναι πιθανή η επίσημη απόρριψη σε επίπεδο διοικητικού συμβουλίου ΕΤΕ, όταν υποβάλλονται μόνο καλά ελεγμένες αιτήσεις. Στην ενδιάμεση αξιολόγηση αναλύονται διεξοδικά οι λόγοι για τους οποίους δεν ολοκληρώθηκαν ορισμένες αιτήσεις.

## **3. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΩΝ ΜΙΚΡΟΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΩΝ**

Οι τελευταίες προβλέψεις δείχνουν ότι πάνω από 20 000 τελικοί δικαιούχοι έλαβαν μικροδάνεια συνολικού ύψους 182 εκατομμυρίων ευρώ έως τις 31 Μαρτίου 2014. Αυτό αντιπροσωπεύει σημαντική αύξηση, ωστόσο εξακολουθεί να υπάρχει σημαντικό κενό στην αγορά το οποίο θα πρέπει να καλυφθεί. Η μελέτη εκτιμά ότι οι συνολικοί τόκοι που δεν έχουν καλυφθεί σε επίπεδο τελικών δικαιούχων στην Ευρώπη ανέρχονται σε 2,7 δισεκατομμύρια ευρώ.

### **3.1. Όγκοι μικροδανείων και αριθμός τελικών αποδεκτών**

Κατά την ημερομηνία υποβολής της έκθεσης, υπήρχαν 12 690 τελικοί δικαιούχοι, από τους οποίους μερικοί επωφελούνταν από περισσότερα του ενός μικροδάνεια. Πιο συγκεκριμένα, 5 942 πελάτες επωφελήθηκαν από 6 236 μικροδάνεια, αξίας 51,6 εκατ. ευρώ, τα οποία χορηγήθηκαν από παρόχους μικροπιστώσεων, χάρη στα χρηματοδοτούμενα μέσα. Οι εγγυήσεις παρείχαν τη δυνατότητα στους ενδιάμεσους φορείς να προσφέρουν 7 016 μικροδάνεια, συνολικού ύψους 69,3 εκατ. ευρώ, σε 6 748 μικροδανειολήπτες.

Ωστόσο, δεν είναι όλες οι αιτήσεις κάθε ενδιαφερόμενου επιχειρηματία για μικροδάνεια επιτυχείς. Χρησιμοποιώντας ένα κατά προσέγγιση ποσοστό απόρριψης, εκτιμάται ότι απορρίφθηκαν σχεδόν 2000 αιτήσεις για δάνεια που στηρίζονται από χρηματοδοτούμενα μέσα.

### **3.2. Κοινωνικός και εργασιακός αντίκτυπος των μικροχρηματοδοτήσεων Progress**

Είναι σαφές από τους στόχους των μικροχρηματοδοτήσεων Progress, όπως ορίζεται στην απόφαση, ότι η πρόσβαση των μειονεκτουσών ομάδων θα είναι καθοριστικής σημασίας.

#### **3.2.1. Κάλυψη μειονεκτουσών ομάδων**

Τα στοιχεία σχετικά με τις κοινωνικές επιπτώσεις των μικροχρηματοδοτήσεων Progress συγκεντρώνονται σε επίπεδο μικροδανειοληπτών και υποβάλλονται στην Επιτροπή σε ετήσια

βάση. Σύμφωνα με την ενδιάμεση αξιολόγηση, η ανάγκη υποβολής στοιχείων αυτών των τιμών δεν συνεπάγεται σημαντική επιβάρυνση για τους παρόχους μικροπιστώσεων. Μπορεί να αποτελεί μεγαλύτερη πρόκληση για εκείνους των οποίων τα συστήματα εξακολουθούν να στηρίζονται σε μεγάλο βαθμό στην έντυπη μορφή. Η συμμόρφωση με την απαίτηση της υποβολής στοιχείων για τον κοινωνικό αντίκτυπο θα μπορούσε, ως εκ τούτου, να έχει θετική επίδραση στη συνολική διαχείριση ενός παρόχου μικροπιστώσεων. Ωστόσο, τα στοιχεία που παρουσιάζονται κατωτέρω δεν λαμβάνουν υπόψη όλους τους τελικούς αποδέκτες, καθώς τα στοιχεία αυτά δεν είναι διαθέσιμα σε όλους.

#### *Δημιουργία θέσεων εργασίας μέσω της αυτοαπασχόλησης και των νεοσύστατων επιχειρήσεων*

Η επιχειρηματικότητα συχνά θεωρείται ως μια βιώσιμη εναλλακτική λύση σε επίπεδο εσόδων και μπορεί να αποτελέσει ισχυρό εργαλείο για την καταπολέμηση της ανεργίας. Οι δυσκολίες της πρόσβασης στη χρηματοδότηση αποτελούν ένα από τα κύρια εμπόδια για τους επίδοξους επιχειρηματίες· αυτή ήταν μια από τις βασικές ιδέες που οδήγησε στη δημιουργία των μικροχρηματοδοτήσεων Progress. Οι κοινωνικές εκθέσεις του 2013 επιβεβαιώνουν ότι, με επαρκή χρηματοδότηση, η επιχειρηματικότητα μπορεί να ευδοκιμήσει και να βοηθήσει τις μειονεκτούσες ομάδες να βρουν διέξοδο από την ανεργία. Το 60% των ιδιωτών για τους οποίους υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία ήταν είτε άνεργοι είτε άεργοι κατά τη στιγμή της αίτησής τους για χορήγηση μικροδανείων, ποσοστό σημαντικά υψηλότερο από το 32% που αναφέρθηκε το 2012. Καθώς οι μικροδανειλήπτες που επωφελούνται από τις μικροχρηματοδοτήσεις Progress δεν είναι συχνά σε θέση να έχουν πρόσβαση σε άλλες μορφές χρηματοδότησης, είναι πιθανόν ότι θα είχαν παραμείνει άνεργοι χωρίς τη χορήγηση μικροδανείων από τις μικροχρηματοδοτήσεις Progress. Από τους καταγεγραμμένους παραλήπτες, το 38% εργαζόταν, σχεδόν το 2% δεν απάντησε και οι υπόλοιποι φοιτούσαν.

#### *Γυναίκες επιχειρηματίες*

Περισσότερο από το 36% των καταγεγραμμένων επιχειρηματιών είναι γυναίκες, ποσοστό ελαφρώς χαμηλότερο από το 39% που καταγράφηκε το προηγούμενο έτος. Τρεις από τους δεκαεννέα παρόχους που είχαν παράσχει στοιχεία κατά την ημερομηνία υποβολής έκθεσης ανέφεραν τη χορήγηση υψηλότερου ποσοστού δανείων προς γυναίκες παρά προς άνδρες το τρέχον έτος. Αυτοί οι πάροχοι είναι οι δύο πορτογαλικές τράπεζες, η Millennium bcp (50,03%) και η Banco Espírito Santo (58%), και η Siauliu Bankas της Λιθουανίας (67%). Εννέα άλλοι πάροχοι καταδεικνύουν επίσης καλή προσέγγιση προς τις γυναίκες πελάτες, οι οποίες αντιπροσωπεύουν περίπου το 40% των χαρτοφυλακίων τους.

#### *Επιχειρηματικότητα των νέων και της τρίτης ηλικίας*

Παρά το γεγονός ότι η πλειονότητα των δανειοληπτών ανήκει στην κύρια ηλικιακή ομάδα 25-54 ετών (84,4%), τα στοιχεία που συλλέχθηκαν δείχνουν ότι οι μικροχρηματοδοτήσεις Progress εξακολουθούν να λειτουργούν για μια σημαντική ομάδα τελικών αποδεκτών ηλικίας κάτω των 25 ετών, καθώς το 5,9% των αποδεκτών ανήκει σ' αυτή την ηλικιακή ομάδα (σε σύγκριση με το 5,2% του προηγούμενου έτους). Η ενδιάμεση αξιολόγηση θα περιλαμβάνει μια πιο ακριβή ηλικιακή ανάλυση.

#### *Στήριξη μειονοτήτων*

Η ενημέρωση σχετικά με τη στήριξη των μειονοτήτων παραμένει περιορισμένη, εξαιτίας είτε νομικών περιορισμών ή της ευαισθησίας του θέματος. Περισσότερες πληροφορίες αναμένεται να συλλεχθούν στο πλαίσιο της ενδιάμεσης αξιολόγησης, η οποία θα χρησιμοποιήσει ατομικές συνεντεύξεις πέραν των ερωτηματολογίων. Ωστόσο, είναι γνωστό ότι ορισμένοι ενδιάμεσοι φορείς προσεγγίζουν ιδιαίτερα τις κοινότητες των Ρομά, π.χ. η Adie στη Γαλλία και η Mikrofond στη Βουλγαρία.

#### *Εκπαιδευτικό υπόβαθρο*

Οι μικροδανειολήπτες που κάνουν χρήση μικροδανείων έχουν ποικίλο εκπαιδευτικό υπόβαθρο, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που δεν έχουν καμία επίσημη εκπαίδευση μέχρι και επιχειρηματίες με πανεπιστημιακή μόρφωση. Ο μεγαλύτερος όγκος εργασιών που αφορά την προσέγγιση προς τα άτομα με πρωτοβάθμια ή χωρίς επίσημη εκπαίδευση έγινε από τους δύο παρόχους της Γαλλίας. Ωστόσο, η BCC Mediocraati και η Millenium bcr έχουν το υψηλότερο ποσοστό δικαιούχων με μεταδευτεροβάθμια ή τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η μεγαλύτερη ομάδα επιχειρηματιών, 42,89% σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, έχουν ολοκληρώσει τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

#### *Βιώσιμος αντίκτυπος*

Ένας μικρότερος αριθμός χρησιμοποιούμενων εγγυήσεων που αναφέρθηκαν, καταδεικνύει ότι οι τελικοί δικαιούχοι είναι σε καλύτερη θέση να εξοφλήσουν μικροδάνειά τους. Αυτό σημαίνει ότι είτε συνέχισαν τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες ή ότι έχουν ξεκινήσει μια δραστηριότητα που αποφέρει έσοδα. Μια έρευνα μεταξύ μικροδανειοληπτών η οποία διεξήχθη στο πλαίσιο της ενδιάμεσης αξιολόγησης θα παρέχει πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση των τελικών δικαιούχων.

#### *3.2.2. Μικρά ποσά με μεγάλο αντίκτυπο*

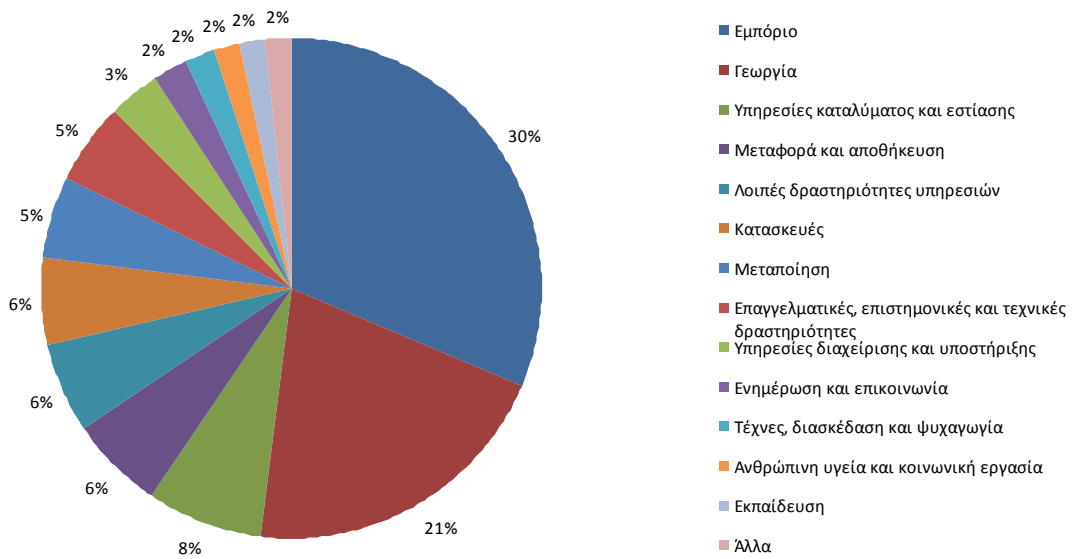
Τα μικροδάνεια έχουν, εξ ορισμού, ανώτατο όριο 25 000 ευρώ. Στην ενδιάμεση αξιολόγηση διαπιστώθηκε ότι ένας ενδιάμεσος φορέας θεωρεί ότι το εν λόγω ανώτατο όριο είναι πολύ χαμηλό. Εντούτοις αυτό το όριο, σύμφωνα με την εμπειρία των προηγούμενων ετών, επιτυγχάνεται σπάνια.

Το 30% των μικροδανείων που υποστηρίζεται από εγγυήσεις είναι κάτω των 5 000 ευρώ και το 40% κυμαίνεται μεταξύ 5 000 και 10 000 ευρώ. Είναι δύσκολο να προσδιοριστεί ένα σαφές σχέδιο στο μέγεθός τους. Για παράδειγμα, ένας μη τραπεζικός ενδιάμεσος φορέας μικροχρηματοδότησεων από τη Δυτική Ευρώπη μπορεί να χορηγήσει ορισμένα από τα μικρότερα μικροδάνεια (π.χ. Microstart), καθώς και τα μεγαλύτερα μικροδάνεια (π.χ. Qredits). Η κατάσταση είναι σε μεγάλο βαθμό παρόμοια με τα μικροδάνεια που παρέχονται μέσω χρηματοδοτούμενων μέσων. Το 70% από αυτά είναι κάτω των 10 000 ευρώ, ενώ το 51,3% είναι κάτω των 5 000 ευρώ.

#### **3.3. Τομεακή και περιφερειακή κατανομή των επιχειρηματιών και πολύ μικρών επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη**

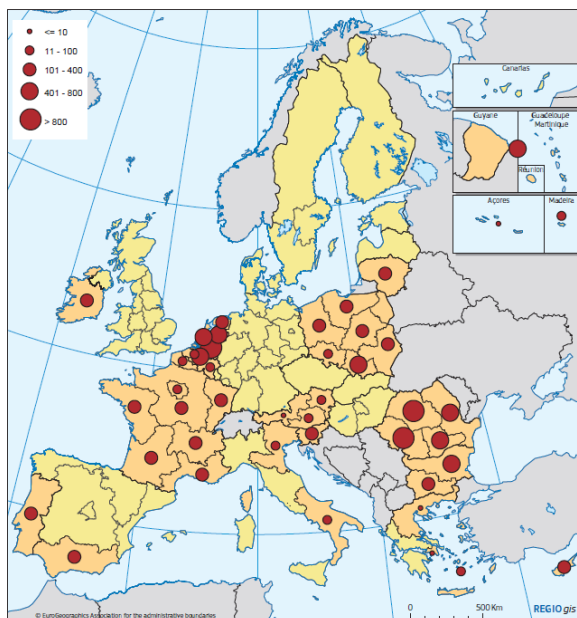
##### *Τομεακή κατανομή χρηματοδοτούμενων πολύ μικρών επιχειρήσεων*

Η τομεακή κατανομή παραμένει σε γενικές γραμμές παρόμοια με αυτή του 2012, καθώς οι περισσότεροι από τους μισούς τελικούς δικαιούχους προέρχονται από το εμπόριο (που σημείωσε αύξηση 3% από το προηγούμενο έτος) και τη γεωργία (κάτω από 7%).



*Περιφερειακή κατανομή των χρηματοδοτούμενων πολύ μικρών επιχειρήσεων*

Ο ακόλουθος χάρτης καταδεικνύει τον αριθμό δικαιούχων από τις περιοχές NUTS 1 στις 30 Σεπτεμβρίου 2013 και καταδεικνύει καλή γεωγραφική κάλυψη των μικροχρηματοδοτήσεων Progress. Ορισμένες χώρες με παρόχους μικροπιστώσεων που έχουν συνάψει σύμβαση στο πλαίσιο των μικροχρηματοδοτήσεων Progress δεν μπορούν ακόμα να παρουσιάσουν δικαιούχους, καθώς συνήθως απαιτείται κάποιο χρονικό διάστημα μεταξύ της σύναψης της σύμβασης και της πραγματικής χορήγησης μικροδανείων από έναν ενδιάμεσο φορέα.



#### **4. ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΜΕ ΆΛΛΑ ΜΕΣΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ**

Για την καλύτερη προσέγγιση των τελικών δικαιούχων και την περαιτέρω ανάπτυξη της αγοράς μικροχρηματοδότησης στην ΕΕ, οι μικροχρηματοδοτήσεις Progress έχουν ως στόχο να δημιουργήσουν προστιθέμενη αξία με την διασφάλιση του αποτελεσματικού συντονισμού και της έξυπνης συμπληρωματικότητας με άλλα μέσα της ΕΕ.

Όλοι οι πάροχοι μικροπιστώσεων πρέπει να συνεργάζονται με φορείς που παρέχουν υπηρεσίες εκπαίδευσης και καθοδήγησης, ιδίως εκείνες που υποστηρίζονται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ). Σύμφωνα με τα προκαταρκτικά αποτελέσματα της ενδιάμεσης αξιολόγησης, περίπου το 50% των παρόχων μικροπιστώσεων έχουν ακολουθήσει αυτή τη μέθοδο. Η Επιτροπή κατανοεί τη σημασία των υπηρεσιών επιχειρηματικής ανάπτυξης για τους αυτοαπασχολούμενους και τις πολύ μικρές επιχειρήσεις, ιδιαίτερα εκείνες που προέρχονται από μειονεκτούσες ομάδες. Ως εκ τούτου, εξακολουθεί να απαιτεί από το ΕΤΕ να επιβάλλει αυτή τη βασική προϋπόθεση.

Οι μικροχρηματοδοτήσεις Progress δεν είναι σε θέση από μόνες τους να αντιμετωπίσουν πλήρως το κενό της αγοράς που προσδιορίζεται στη μελέτη. Η Επιτροπή ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να είναι πιο δραστήρια όσον αφορά την παροχή εθνικών συστημάτων για τα μικροχρηματοδοτικά μέσα, ιδιαίτερα με τη χρήση των πόρων του ΕΚΤ. Το νέο πρόγραμμα για την Απασχόληση και την Κοινωνική Καινοτομία (EaSI) θα συμβάλει στην εξάλειψη του κενού. Το πρόγραμμα έχει τρεις άξονες: τον άξονα Progress· τον άξονα EURES· και τον άξονα μικροχρηματοδότησης και κοινωνικής επιχειρηματικότητας. Στο πλαίσιο του τρίτου άξονα, ο προϋπολογισμός τουλάχιστον 86 εκατομμυρίων ευρώ θα πρέπει να διατεθεί για μικροχρηματοδότηση, με βάση τις δραστηριότητες μικροχρηματοδοτήσεων Progress και την προσθήκη νέων δραστηριοτήτων, όπως οι εκείνες που σχετίζονται με την ανάπτυξη ικανοτήτων. Πέραν αυτού του προϋπολογισμού, οι επιστροφές από τις μικροχρηματοδοτήσεις Progress θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν για πρόσθετη στήριξη στο πλαίσιο του τρίτου άξονα EaSI. Αυτές οι επιστροφές αναμένεται να διατεθούν το 2018, από το τμήμα του συνολικού προϋπολογισμού χρηματοδοτούμενων μέσων της Επιτροπής.

Η τεχνική βοήθεια της Επιτροπής για τους παρόχους μικροπιστώσεων, η κοινή δράση για τη στήριξη μικροχρηματοπιστωτικών οργανισμών στην Ευρώπη (JASMINE), διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της αγοράς μεταξύ της έναρξης της δράσης το 2008 και του τέλους της το 2013. Δεδομένου του θετικού αντικτύπου της πρωτοβουλίας στον τομέα καθώς και της συμπληρωματικότητάς της με τις μικροχρηματοδοτήσεις Progress, και σύμφωνα με τα αιτήματα των ενδιαφερομένων για περαιτέρω ενοποίηση των δραστηριοτήτων της μικροχρηματοδότησης της Επιτροπής, η Επιτροπή θα χρηματοδοτήσει μελλοντικά αυτό το είδος της δραστηριότητας στο πλαίσιο του άξονα Progress του EaSI. Η Επιτροπή προτίθεται να επεκτείνει τις δραστηριότητές της και να τις προσαρμόσει ώστε να συμβάλει στην κάλυψη των υφιστάμενων κενών της αγοράς (π.χ. νομικές συμβουλές, ειδικά σχεδιασμένη κατάρτιση).

#### **5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ**

Το 2013 επιβεβαιώθηκε η προσδοκία ότι, μετά από μια αργή αρχική εκκίνηση, θα υπάρξει σταθερή αύξηση στην παροχή μικροδανείων προς τους τελικούς δικαιούχους. Η μελέτη επιβεβαίωσε την ανάγκη να διευρυνθεί η γεωγραφική κάλυψη των μικροδανείων, και επέδειξε σημαντική αδυναμία κάλυψης της ζήτησης για χορήγηση μικροδανείων σε όλη την ΕΕ. Αυτό αντιμετωπίστηκε με την επέκταση των δραστηριοτήτων των

μικροχρηματοδοτήσεων Progress σε τρία νέα κράτη μέλη το 2013 (Δανία, Σλοβακία και Ηνωμένο Βασίλειο), ενώ ακολουθούν άλλα δύο κράτη το 2014 (Σουηδία και Κροατία).

Οι εγγυήσεις έχουν αποδειχθεί ότι είναι εξαιρετικά αποτελεσματικό μέσο για τη στήριξη της μικροχρηματοδότησης, ενώ ο προϋπολογισμός τους αναμένεται να χρησιμοποιηθεί πλήρως μέχρι τα τέλη του 2014. Κατά την έκδοση νέων χρηματοδοτικών μέσων στο πλαίσιο του EaSI 2014-20, θα δοθεί προτεραιότητα στην παροχή εγγυήσεων σε ενδιάμεσους φορείς μικροχρηματοδοτήσεων.

Η υποβολή στοιχείων για τον κοινωνικό αντίκτυπο επιβεβαιώνει ότι οι μικροχρηματοδοτήσεις Progress έχουν αυξήσει τις δραστηριότητες προσέγγισης ως προς τις μειονεκτούσες ομάδες, και έχουν ισχυρή επίδραση στη δημιουργία θέσεων εργασίας μέσω της διευκόλυνσης της πρόσβασης στη χρηματοδότηση για τους ανέργους και για τα οικονομικώς ανενεργά άτομα.

Το 2014 θα ξεκινήσει η δραστηριότητα στον τρίτο άξονα του EaSI. Τα διδάγματα από τις μικροχρηματοδοτήσεις Progress έχουν τροφοδοτήσει τον σχεδιασμό των χρηματοδοτικών μέσων σε αυτόν τον άξονα του προγράμματος και έχουν συμβάλει στη λήψη της απόφασης για μεγαλύτερη προσοχή στην ανάπτυξη ικανοτήτων των παρόχων μικροπιστώσεων. Περισσότερη τεχνική βοήθεια θα παρέχεται επίσης στο πλαίσιο του πρώτου άξονα του προγράμματος EaSI.

Οι μικροχρηματοδοτήσεις Progress θα εξακολουθήσουν να προσφέρουν τα προϊόντα τους έως το 2016, όπως είχε προγραμματιστεί, για να συνεχιστεί η κάλυψη του χρηματοδοτικού κενού στην αγορά μικροχρηματοδότησης της ΕΕ. Μετά το πέρας των μικροχρηματοδοτήσεων Progress, το οφειλόμενο υπόλοιπο προς την ΕΕ θα χρησιμοποιηθεί για τη μικροχρηματοδότηση και την κοινωνική υποστήριξη των επιχειρήσεων στο πλαίσιο του προγράμματος EaSI.